

Список джерел інформації

1. Парфіненко А.Ю., Гапоненко Г.І., Шамара І.М. Сільський зелений туризм : навчальний посібник (для студентів спеціальності «Туризм»). Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2019. 191 с.
2. Про туризм : Закон України від 15 вересня 1995 р. № 325/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 27.06.2019 р.)
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80> (дата звернення: 28.06.2019 р.)
4. Туристична політика зарубіжних країн : підручник / кол. авт. ; за ред. А. Ю. Парфіненка. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 220 с.

А.П. Петрук, канд. біол. наук, доц. (*ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького, Львів*)
С.Р. Петрошук, студ. (*ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького, Львів*)

АКТУАЛЬНІ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ

Інтенсивний розвиток туризму в Україні актуалізує питання безпечності туристичних подорожей. Турист завжди знаходиться під впливом ризикованих обставин перебуваючи в новому середовищі, яке відрізняється від місця постійного проживання, тому проблеми безпеки туризму важливе і актуальне питання сьогодення.

До головних факторів ризику належать: травмо- і пожежонебезпека, хімічні, радіоактивні, біологічні, психофізичні, природні, особиста безпека в умовах криміногенного стану, а також специфічні фактори ризику, притаманні особливим видам туризму. Різні несприятливі для туризму фактори мають неоднакову вірогідність їх настання, неоднакову інтенсивність дії та наслідки для здоров'я [1].

Найпоширенішим нещасним випадком серед туристів є травматизм. Ризик отримання травми може виникнути в різноманітних умовах. Сюди належать різні види ран, переломів, вивихів, опіків та інші тілесні ушкодження, які отримуються при переміщенні механізмів, предметів і безпосередньо туристів, складного рельєфу місцевості, зсувів, сходження лавин та інших атмосферних та природних явищ [5]. У випадку відсутності медикаментів і кваліфікованої медичної допомоги лікування постраждалого утруднене, а іноді неможливе. Тому при заняттях активним туризмом слід бути обережними при користуванні

пилами, сокирами, колючими і ріжучими предметами, при розведенні вогнищ, заготівлі дров, проходженні складних ділянок. Будь-яка травма, в звичайних умовах призводить лише до завершення походу, а у аварійній ситуації може обернутися загибеллю постраждалого і навіть усієї групи.

Важливим у запобіганні травматизму є справне туристичне та спортивне спорядження, одяг, взуття тощо. З метою запобігання травматизму використовуються захисні облаштування, огороження туристичних стежок і маршрутів, захисне обладнання канатних доріг, гірськолижних трас, підйомників, індивідуальні страхові мотузки, шлеми, тощо [1]. Особливу увагу слід приділяти санітарно-просвітницькій роботі серед учасників туристичної подорожі.

Не менш важливими факторами, що шкідливо впливають на здоров'я туристів є ультрафіолетове проміння, підвищений рівень радіоактивності. Нормування природної радіаційної ситуації в різних регіонах Землі, на різних висотах проживання, в різних гео- і природно-аномальних зонах залишається важливим науковим завданням [5]. Так переїзд туриста із території з низьким рівнем природного радіаційного фону в місце, де він є високим може підвищити радіаційне навантаження і викликати певний адаптаційний ефект. Зовсім інакшого адаптаційного ефекту слід очікувати при переїзді людини із зони з високим природним радіаційним фоном на території з низьким радіаційним фоном, хоча подібних досліджень ніхто не проводив.

Велике значення мають загрози інфекційних захворювань, харчових отруєнь та інших біологічних факторів. Отруєння недоброякісною їжею, отруйними рослинами, грибами, рибою, укуси отруйних змій і павукоподібних, паразитарні і інфекційні захворювання, які виникають при контакті із зараженими тваринами, можуть кардинально змінити плани і настрої на відпочинок. Надійний спосіб запобігти цьому – це уміти відрізнити отруйні види рослин, грибів, риб і не споживати сумнівні продукти, бути обізнаним із епідеміологічним режимом країни.

Одним із засобів боротьби з епідеміологічними особливостями є обов'язкова вакцинація всіх туристів, які прямують до регіону з високим ризиком зараження. Це проводиться в більшості розвинутих країн при організації подорожей в райони із складною епідеміологічною ситуацією. Однак виникнення нових джерел епідемій, виявлення нових вірусів і невивченість попередніх ще довго будуть відвертати туристів від ідеї відвідування тих чи інших регіонів, зокрема Африки [2,3].

Важливим, непередбачуваним і найпідступнішим фактором медико-біологічних проблем є алергічна реакція. Згідно зі статистичними даними в світі на ту чи іншу форму алергічних захворювань страждає 20 -

40 % населення, а в Україні алергія діагностована приблизно у 1,5 % населення. Однак реальні цифри набагато вищі - до 25 % (близько 10 млн осіб) [4]. Алергію можуть викликати продукти харчування, побутові алергени, різноманітні рослини, укуси комах, сонячні промені, медикаменти тощо. Алергія непередбачувана тим, що може виникнути в туриста, в якого ніколи її не було. Адже людина адаптована і захищена від шкідливого впливу речовин, які приналежні для регіону в якому вона проживає, але цілком стає вразливою для зовсім нових і незнайомих їй алергенів. Найчастіше таке відбувається при зміні кліматичних поясів. Щоб попередити і запобігти розвитку алергії, завчасно потрібно дізнатися про особливості країни призначення. Не можна занадто довго засмагати, купатися потрібно з обережністю, щоб уникнути зустрічі з небажаним представником тваринного світу, який може виявитися потенційним алергеном, а також правильно харчуватися і поступово вводити в меню нові страви, оберегаючись від укусів комах. Важливо завжди мати в індивідуальній аптечці хоча б один антигістамінний засіб для допомоги при перших проявах алергії.

Ще одна небезпека туристичної подорожі - раптово виниклі гострі або загострені хронічні захворювання внутрішніх органів. Тому необхідно забезпечувати туристам раціональне та при необхідності дієтичне харчування. В Україні відсутня сітка закладів громадського харчування, які би спеціалізувалися на приготуванні дієтичних страв [3]. Важливою медико-біологічною проблемою забезпечення зовнішнього туризму є забезпечення харчування, яке би відповідало не лише стану здоров'я туриста, але і традиціям харчування та його національній кухні.

Забезпечення безпеки туристичної подорожі переважно лягає на плечі немедичного персоналу. Тому заклади освіти, які готують спеціалістів туристичної галузі повинні приділяти належну увагу біологічній та медичній підготовці студентів.

Список джерел інформації

1. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. / В.Ф. Кифяк // Чернівці: Зелена Буковина. — 2003. — С. 312.
2. Матюхин В. А. Экологическая физиология человека и восстановительная медицина / В. А Матюхин., А. Н Разумов // Под ред. И.Н.Денисова. – М.: ГЭОТАР МЕДИЦИНА. — 1999. — С. 336.
3. Орлова Н.Я. Фізіологія та біохімія харчування / Н. Я Орлова // К.: КДТЕУ. — 2001. — С. 231-248.
4. Яковлева Л. В. Фармакоепідеміологічне дослідження динаміки споживання антигістамінних лікарських засобів в Україні / Л. В. Яковлева, А. В. Передерій // Клінічна фармація. — 2015. — Т. 19. — № 2.

— С. 33-37. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/KIPh_2015_19_2_9

5. Богдан Н.М. Дослідження ризиків у туризмі / Н.М. Богдан., О.П. Сухорукова — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: file:///C:/Users/Helena/Desktop/Навчальний%20рік%202018-19/стаття%-20скопус/ризики%20туризм/business-inform-2016-10_0-pages-206_211.pdf

Н.В. Полстяна, канд. техн. наук, проф. (ХДУХТ, Харків)

Т.П. Кононенко, канд. техн. наук, проф. (ХДУХТ, Харків)

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

На сьогоднішній день ресторанна індустрія являє собою галузь, що динамічно розвивається з високими темпами зростання рівня конкуренції. В умовах конкуренції ресторанне підприємство стикається з необхідністю вдосконалювати стратегії діяльності та вводити нові послуги, щоб залишатися повноцінним учасником ринку. Іншими словами, активний розвиток ресторанного бізнесу стимулює появу інновацій, що впроваджуються.

За 2018 рік в США, Європі, Південно-Східної Азії та Австралії виник цілий ряд нових інновацій в сфері ресторанної індустрії.

В одному з найпопулярніших ресторанів швидкого обслуговування південних штатів США під назвою Chick-fil-A з метою прискорення обслуговування клієнтів в години пік. Стандартний сервіс drive thru (замовлення з машини) був доповнений сервісом «Face-to-Face Ordering». Біля машин замовників працює кілька співробітників закладу, які швидко приймають замовлення водіїв і пасажирів за допомогою робочих планшетів, таким чином замовлення відразу ж вирушає на виробництво в електронному вигляді [2].

Система розпізнавання облич «NoafFace» стала діяти в одній з сіднейських кав'ярень. Завдяки їй бариста, наприклад, може відразу запропонувати клієнтові його улюблений напій з індивідуальним кількістю цукру. Клієнти в більшості своїй відзначають, що подібний сервіс їм подобається, тому що візит в кав'ярню стає для них більш приємним.

У Сінгапурі неподалік від центрального банку відкрилося перше в світі криптовалютное кафе «The Ducatus Cafe». Усі транзакції з оплат клієнти здійснюють без використання готівки - вони замінені та риптовалюту: біткоіни та власну криптовалюту Ducatus. У кафе можна придбати кілька органічних сортів кави, сендвічі та навіть екокосметіку.